

Det gør indtryk

Hvor kan livet dog leves på mange måder. At møde disse mange måder og mennesker, der finder ud af at leve og glæde sig under omstændigheder, som synes umulige her hos os, sætter ens eget i perspektiv. Indtryk fra 14 dages rejse til Tanzania 10.-23. okt. 2008

Af Biskop Elisabeth Dons Christensen

Her i sommers blev jeg af Danmissions formand, sognepræst Lars Mandrup fra Risskov, inviteret til at deltage i en delegations-rejse til Tanzania i anledning af 60års jubilæet for den danske mission der. Min mand og Lars Mandrups hustru tog med for egen regning, og endelig stødte Christa Rosenlund Bellows til. Christa Rosenlund Bellows er den ledende medarbejder med ansvar for Danmissions arbejde i Tanzania. Dermed var vi en hel lille delegation, der fulgtes ad rundt i landet og især i de to stifter, hvor Danmission har virket siden 1948.

Besøget begyndte i Zanzibar, den største ø lige udenfor fastlandet, hvor den altovervejende religion er Islam. Her blev vi varmt modtaget af Dorthe Langås fra Danmission, som sammen med sin mand har virket på øen i 6 år. Hun har – som led i et dialogarbejde mellem kristne og muslimer - etableret en sy-skole for kvinder af alle trosretninger, hvorfra der sælges gode tekstilting. Projektets navn er Upendo, som på Swahili betyder kærlighed. Skolen besøges i øvrigt af dronning Margrethe i næste måned. Endvidere blev vi modtaget og fulgt rundt af vicebiskop Mfube, som var fløjet ind fra Dar es Salaam, idet tanzaniansk gæstfrihed tilsiger, at en officiel gæst altid

skal følges med én af tilsvarende rang!

Mfube var en overmåde jovial mand, der ved gudstjenesten i hovedbyen Stonetown om søndagen, hvor Lars Mandrup prædikede, og vi begge bragte hilsener fra Danmark, sørgede for en glad stemning og en vældig præsentationsrunde af os alle sammen. I den lette stemning kom min mand til at invitere det stedlige gospelkor til Danmark - det må han selv ordne med Domkirken! Jeg selv havde medbragt min sorte embedsdragt. Den var, det indrømmes, meget varm, men alligevel: Den er nu den, jeg befinder mig bedst i, når jeg skal virke som præst og biskop, og den gav mig mulighed for at fortælle mere om os, vores historie og vore traditioner.

Søndag eftermiddag pakkede vi kufferten igen og drog til fastlandet, hvor vi efter flyvetur og en lang, lang – og farlig - køretur i lynende fart af skrumplende grusveje med masser af gående og cyklende mennesker og geder og kvæg nåede til Haydom, som er en stor landsby syd for byen Arusha. Her blev vi installeret og deltog de næste par dage i det årlige Round Table, hvor landets biskopper og de stedlige europæiske missionselskaber mødes og taler om fælles anliggender og om, hvorledes et partnerskab kan fungere under ligeværdige forhold. Lars Mandrup holdt et indlæg om partnerskabet set fra dansk side, og jeg fortalte om danske kirkelige forhold. Interessen samlede sig nu mest om det faktum, at jeg var kvindelig biskop, og inden vi så os om, udspandt der sig en hidsig debat om ordination af kvindelige præster. 17 af de 20 biskopper ordinerer kvindelige præster, så mon ikke det kommer lige så stille også der.

Onsdag den 15. oktober tog vi igen en dagslang rejse med samme hæsblæsende fart og derefter endnu en dag i fly og venten i lufthavne, inden vi ankom til Bukoba i det nordvestlige Tanzania lige ved Victoriasøen. Det var i dette stift, de første danske missionærer med lægen Knud Balslev og hans familie begyndte deres

virke i 1948. Det er ganske imponerende, hvad missionærerne har grundlagt: En præsteskole, et hospital (Ndolage) og en sygeplejerskeskole. Standarden gør én taknemmelig for det danske hospitalssystem, men det er alligevel imponerende, hvad der kan udrettes under langt mere beskedne forhold. Der er endog en fin moderne katedral, hvor jeg om søndagen havde den glæde at prædike – og derefter deltage i den ugentlige auktion til støtte for kirkelivet. Her blev jeg begavet med to 3 meter lange sukkerrør – og ved andre lejligheder med store bananklaser, trommer, kurve og beklædningsgenstande – noget af en post at få bragt hjem! Dagen inden havde vi været ude i marken på endnu et par halsbrækkende køreture, hvor vi fik lejlighed til at stifte kendskab med to "programmer". Det ene arbejder imod vold i hjemmene, som er forfærdelig almindeligt, og det andet er en slags retshjælp især til unge enker, som bliver udsat for overgreb af svigerfamilien, der ikke vil anerkender deres retsmæssige arv. I parentes bemærket er kvinder ligestillede med mænd arveretligt i Tanzania, da lovgivningen er engelsk præget.

Jeg fik også overdraget "æreshverv" - under glædes-trommer og flot dans klippede jeg snoren over til en ren vandkilde, og sandelig om ikke jeg også fik lov til at søsætte en ambulancebåd til brug for øboere langt ude i Victoriasøen. Så kommer man derned, vil man kunne se en båd sejle rundt med navnet Askouf (biskop) Elisabeth Dons Christensen. Ja, wenn jemand eine Reise tut, dann kann er was erzählen!!

Søndag eftermiddag gik turen videre til nabostiftet, Karagwe, som for 30 år siden lod sig udskille fra Bukoba. Her blev vi igen modtaget på en fantastisk gæstfri vis, og vi så endnu et hospital stiftet af missionærer, Nyakahanga hed det. Her havde man for 7 år siden fået 7

millioner til renovering fra Danida, så dette hospital var i bedre stand end det første. Men alligevel! Det store problem på disse mere privat drevne hospitaler er, at regeringshospitalerne har hævet løn og pensioner for at holde på personalet. I forhandlinger med regeringen arbejdes der på, at de mange Danidapenge, der stadig tilflyder landet, også skal komme de klemte "missionærhospitaler", som ligger ude i landområderne, til gode.

Vi besøgte også præsteskolen i Nkwenda, som i et toårigt forløb uddanner de evangelister, som er en uundværlig del af den lutherske kirkes nærvær og forkyndelse i de lokale menigheder. Hver præst har en 6-7 menigheder, som han eller/hun passer sammen med et tilsvarende antal evangelister. Disse sidste kan udføre alle opgaver bortset fra dåb og nadver – og det stående udsagn var: fjerner man disse delvist ulønnede evangelister, som har den tætte, lokale kontakt med medlemmerne og som organiserer kvinde-, børne- og ungdomsgrupper om sig, vil kirken ikke kunne klare sig i længden.

Herfra gik det videre til Kyerwa, hvor vi blev modtaget af Danmissions udsendte, Else Højvang. Else har boet på stedet i en del år og har skabt bemærkelsesværdige resultater, bl.a. en landbrugsskole, hvor de lokale kan få hjælp og rådgivning om bedre jordbehandling, gødsning, skifte mellem afgrøder og nye grøntsager. Afrikansk mad er meget fattig på mineraler og vitaminer. Herudover er der projekter med konkrete råd om hygiejne: opvaskestativer, så børn og fjærkræ ikke jækker henover tallerkenerne, der blot ligger på jorden; toiletter i behørig afstand og ordentligt nedgravede; køkken adskilt fra beboelse etc. Flere af disse familier besøgte vi og blev som vanligt utroligt godt modtaget. Vi fik også mulighed for at tale med de to ansatte i et AIDS-kontrolprogram, som er blevet støttet af Folkekirkens Nødhjælp, men som dog desværre i øjeblikket har indstillet sin støtte således, at der i øjeblikket ikke er råd til medicin og anden hjælp til de AIDS ramte. Det betyder, at flere af de syge lider mere og i øvrigt også dør hurtigere til skade for de mange børn, der måske kunne have haft godt af deres forældre i endnu 6-7 år.

Onsdag den 22. oktober blev igen en lang tur på landevejene. Vi krydsede ækvator i let regnvej og satte os derefter i flyet fra Entebbe i Uganda om aftenen kl. 22.20. Torsdag kl. 11.30 genså jeg mit velordnede og velindrettede stiftskontor og var mange tanker og mange oplevelser rigere.

Hvor kan livet dog leves på mange måder. At møde disse mange måder og mennesker, der finder ud af at leve og glæde sig under omstændigheder, som synes umulige her hos os, sætter ens eget i perspektiv.

Det har vi alle godt af.

Men jeg kender mange projekter, som I kan støtte, hvis I skulle gå og have gode tanker i den retning.

